

DANUTA CIESIELSKA

Opinia o podręcznikach do matematyki dla gimnazjum wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe:

Z. Bolałek, M. Dobrowolska, M. Jucewicz, M. Karpiński, J. Lech, A. Mysior, *Matematyka 1. Podręcznik dla klasy pierwszej gimnazjum*, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, Gdańsk 1999;

Z. Bolałek, M. Dobrowolska, M. Jucewicz, M. Karpiński, J. Lech, A. Mysior, K. Zarzycka, *Matematyka 2. Podręcznik dla klasy drugiej gimnazjum*, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, Gdańsk 2000;

Z. Bolałek, M. Dobrowolska, M. Jucewicz, M. Karpiński, J. Lech, A. Mysior, K. Zarzycka, *Matematyka 3. Podręcznik dla klasy trzeciej gimnazjum*, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, Gdańsk 2001

Zespół autorów Gdańskiego Wydawnictwa Oświatowego: Zofia Bolałek, Małgorzata Dobrowolska, Marta Jucewicz, Marcin Karpiński, Jacek Lech, Adam Mysior i Krystyna Zarzycka napisał komplet podręczników dla gimnazjum. W skład kompletu opracowanego pod redakcją Małgorzaty Dobrowolskiej wchodzi trzy książki. Podręczniki te zostały dopuszczone do użytku szkolnego po recenzjach następujących rzeczoznawców: dr. Leona Gulgowskiego, mgr Leokadii Koper, dr. Zenona Krzemianowskiego, mgr Beaty Kossakowskiej, dr. Franciszka Nieckuli, dr. hab. Michała Szurka, mgr. Wacława Wawrzyniaka (skład zespołu recenzentów zależy od podręcznika).

Układ materiału w podręcznikach jest typowy. Porównując go z załącznikiem 2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 roku, stwierdzam, że jest on zgodny z podstawą programową.

W podręczniku dla klasy pierwszej są następujące rozdziały: *Liczby i działania, Procenty, Figury geometryczne, Kąty w kole, Wyrażenia algebraiczne, Równania i nierówności, Symetrie i proporcjonalność.*

W podręczniku do klasy drugiej tytuły rozdziałów brzmią: *Potęgi i pierwiastki, Długość okręgu i pole koła, Wyrażenia algebraiczne, Układy równań, Trójkąty prostokątne, Wielokąty i okręgi, Graniastopy, Ostrosłupy oraz Statystyka.*

Natomiast w podręczniku do klasy trzeciej: *Liczby i wyrażenia algebraiczne, Funkcje, Wielokąty, Koła i okręgi, Przekształcenia geometryczne, Figury podobne, Bryły, Matematyka w zastosowaniach i rozrywki matematyczne.*

Bardzo podoba mi się sposób przekazu informacji zaprezentowany w podręcznikach. Autorzy najpierw podają łatwe przykłady, ilustrujące problem, którym będą się zajmować. Następnie podają formalne definicje i potem drugą grupę przykładów. Przykłady z tej grupy są trudniejsze, bardziej abstrakcyjne, ale doskonale opisane. Na zakończenie znajduje się długa lista zadań wzbogacona o część testową (pod nazwą *Sprawdź, czy umiesz*). Korzystanie z zeszytu ćwiczeń (odnośniki są bardzo czytelne) jest uzasadnione i wskazane, gdyż tam znalazły się zadania, które wymagają przygotowanego materiału (rysunek, dane demograficzne, tabele itp.). Imponująca jest liczba zadań w podręcznikach; łącznie ponad trzy tysiące. Przy takiej liczbie zadań pewna (niewielka) ich część jest typowa i nieciekawa. Zadania weryfikowałam sporadycznie (ok. 10%), błędów znalazłam zaledwie kilka.

Język podręcznika jest raczej prosty, zdania formułowane są przejrzysto i na ogół poprawnie. Pomimo to Autorzy starają się, by wprowadzane pojęcia były formalnie określone. Książki te nie są jednak suche i nieprzystępne. Szczególnie ciekawe są zadania, w których wielokrotnie pojawiają się odwołania do sytuacji z życia codziennego, innych działów nauki, literatury i sztuki itp. Autorzy nie uciekają się do sztucznej konwencji rozmowy z uczniem jako sposobu przekazu informacji.

Niemniej Zespołowi zdarzyły się poważniejsze potknięcia. Najpoważniejszym, moim zdaniem, jest definicja figur przystających (podobnych). Przyjęta definicja figur przystających jako tych, które mają taki sam kształt i rozmiar, daje nieprawdziwy przykład figur przystających: koło i okrąg o tym samym promieniu. Bez wątpienia definicja ta wymaga zmiany.

Podręczniki są bardzo dobrze wydane pod względem edytorskim. Wydawnictwo użyło do składu programu $T_E X$, profesjonalnego programu do składania tekstów matematycznych. Podręcznik złożony został z zachowaniem przyjętych konwencji (matematycznych i drukarskich). Definicje i twierdzenia uwypuklono poprzez zastosowanie czcionki pogrubionej. W przypadku definicji pogrubione jest tylko określane pojęcie, w przypadku twierdzenia – cały tekst. W książkach użyto także kolorów, nie jest to jednak druk wielobarwny, ale dwukolorowy. Każda książka ma swój własny kolor dodatkowy; i tak w klasie pierwszej jest to kolor niebieski, w drugiej – zielony, w trzeciej – różowy. W ten sposób wydawnictwo osiągnęło optimum. Książki nie są monotonicznie jednobarwne, nie są też pstrokate, a co najważniejsze nie są drogie.

Zestaw ten jest na pewno ciekawą i godną polecenia propozycją.

Komplet uzupełniony jest zbiorami zadań, zeszytami ćwiczeń, zestawami testów oraz programem dla nauczycieli. Dołączam kompletną listę materiałów uzupełniających.

Zestaw podręczników Gdańskiego Wydawnictwa Oświatowego

Podręczniki, zbiory zadań i książki uzupełniające:

- Z. Bolałek, M. Dobrowolska, M. Jucewicz, M. Karpiński, J. Lech, A. Mysior, *Matematyka 1. Podręcznik dla klasy pierwszej gimnazjum*, GWO, Gdańsk 1999;
- Z. Bolałek, M. Dobrowolska, M. Jucewicz, M. Karpiński, J. Lech, A. Mysior, K. Zarzycka, *Matematyka 2. Podręcznik dla klasy drugiej gimnazjum*, GWO, Gdańsk 2000;
- Z. Bolałek, M. Dobrowolska, M. Jucewicz, M. Karpiński, J. Lech, A. Mysior, K. Zarzycka, *Matematyka 3. Podręcznik dla klasy trzeciej gimnazjum*, GWO, Gdańsk 2001;
- M. Dobrowolska, M. Jucewicz, M. Karpiński, *Matematyka 1. Zeszyt ćwiczeń dla klasy pierwszej gimnazjum*, GWO, Gdańsk 1999;
- M. Dobrowolska, M. Jucewicz, M. Karpiński, *Matematyka 2. Zeszyt ćwiczeń dla klasy drugiej gimnazjum*, GWO, Gdańsk 2000;
- M. Dobrowolska, M. Jucewicz, M. Karpiński, *Matematyka 3. Zeszyt ćwiczeń dla klasy trzeciej gimnazjum*, GWO, Gdańsk 2001;
- M. Braun, J. Lech, *Matematyka 2. Zbiór zadań dla gimnazjum*, GWO, Gdańsk 2000;
- M. Grochowalska, *Matematyka 2. Sprawdziany dla gimnazjum*, GWO, Gdańsk 2001;
- M. Grochowalska, *Matematyka 1. Sprawdziany dla gimnazjum*, GWO, Gdańsk 2000;
- M. Dobrowolska, M. Jucewicz, M. Karpiński, *Matematyka 3. Zeszyt ćwiczeń dla klasy trzeciej gimnazjum*, GWO, Gdańsk 2001;
- Z. Bolałek, M. Dobrowolska, M. Jucewicz, M. Karpiński, J. Lech, A. Mysior, K. Zarzycka, *Matematyka 1. Książka dla nauczyciela*, GWO, Gdańsk 1999;
- M. Jucewicz, M. Karpiński, J. Lech, *Matematyka z plusem. Program nauczania matematyki dla trzeciego etapu edukacyjnego (klasy I–III gimnazjum)*, GWO, Gdańsk 2001.